

Wmo

Nieuwe wet voor
maatschappelijke
ondersteuning
in uw gemeente

Iedereen moet kunnen meedoen

Inhoud

- 2 Voorwoord
- 5 Wat is de Wmo?
- 5 Waarom is de Wmo belangrijk?
- 9 Negen taken voor uw gemeente
- 13 Meepraten en meedenken over de Wmo
- 17 Wat verandert er voor u?
- 19 Meer weten?

Voorwoord

‘Meedoen’

Iedereen in Nederland moet zo lang mogelijk zelfstandig kunnen leven en wonen. En iedereen moet kunnen meedoen in de samenleving. Dat geldt voor jonge en gezonde mensen. Maar ook voor ouderen en mensen met een handicap of beperking. Om dit te bereiken zijn goede wetten nodig.

Hulp dichtbij

Sommige mensen hebben hulp nodig om zelfstandig te kunnen leven. Bijvoorbeeld bij de boodschappen, of bij klusjes in huis. Ze worden geholpen door familie, bekenden of door vrijwilligers. Door deze hulp kunnen ze zelfstandig blijven wonen.

Er zijn ook mensen die afhankelijk zijn van professionele hulp. Deze mensen moeten vaak bij verschillende organisaties aankloppen voor die hulp. Of bij verschillende afdelingen. Dat is lastig en kost veel tijd. Dat is vervelend voor mensen die hulp of ondersteuning nodig hebben.

De gemeente centraal

Met de nieuwe Wet maatschappelijke ondersteuning wordt alles een stuk duidelijker.

De gemeente wordt het 'loket' waar alle mensen terecht kunnen voor advies, hulp en ondersteuning. Maar de gemeente is er óók om inwoners te ondersteunen die met een goed plan komen om zelf actief te zijn als vrijwilliger. Ik vind dat de inwoners van alle gemeenten recht hebben op een wet die zorgt voor hulp en ondersteuning op maat.

En dat kan met de Wmo.

Deze brochure

Met deze brochure geeft het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) u algemene informatie over de Wmo. Iedere gemeente is zelf verantwoordelijk voor de invulling per 1 januari 2007. Elke gemeente zal de inwoners daar nader over informeren.

Clémence Ross-van Dorp,
Staatssecretaris Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Wat is de Wmo?

De Wmo is een nieuwe wet. Deze wet moet er voor zorgen dat mensen zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen en mee kunnen doen in de samenleving. De Wmo ondersteunt bijvoorbeeld vrijwilligers en mantelzorgers. De Wmo regelt ook de hulp bij het huishouden en zorgt voor goede informatie over de hulp en ondersteuning die mensen kunnen krijgen.

Welke wetten worden samengevoegd in de Wmo?

In de nieuwe wet worden enkele bestaande wetten samengevoegd:

- De Wvg en de Welzijnswet;
- Een deel uit de AWBZ. Het gaat hier om de huishoudelijke verzorging.

Wanneer wordt de Wmo ingevoerd?

Op 1 januari 2007 wordt de Wmo ingevoerd. Vanaf dat moment is de gemeente verantwoordelijk voor alles wat in deze wet is geregeld. Door de Wmo wordt het voor inwoners makkelijker om hulp of ondersteuning aan te vragen.

Waarom is de Wmo belangrijk?

In de Wmo staat dat de gemeente de leefbaarheid van een straat of wijk moet vergroten. Daardoor voelen bewoners zich meer betrokken bij hun buurt en bij elkaar. Bewoners die contact met elkaar hebben, zullen elkaar eerder helpen of samen iets ondernemen.

Wmo

Afkorting van Wet maatschappelijke ondersteuning.

AWBZ

Afkorting van Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten. Deze wet regelt onder andere de zorg voor ouderen en voor mensen met een beperking die langdurig professionele zorg nodig hebben. Het gaat bijvoorbeeld om verpleging, verzorging, begeleiding, behandeling of verblijf in een verpleeg- of verzorgingshuis.

Wvg

Afkorting van Wet voorzieningen gehandicapten. Deze wet regelt de voorzieningen die ouderen en mensen met een beperking nodig hebben om zelfstandig te kunnen leven. Het gaat bij deze wet om rolstoelen en om hulpmiddelen en voorzieningen voor wonen en vervoer.

Welzijnswet

In deze wet is geregeld wat overheden kunnen doen om het 'welbevinden' van mensen te bevorderen. Zo kan een gemeente bijvoorbeeld zorgen voor voorzieningen in een wijk of buurt die de leefbaarheid vergroten. Vormen van welzijnswerk zijn de peuterspeelzaal, het buurthuis, het jongerenwerk en de vrouwenopvang.

Mantelzorg

Mantelzorg is zorg die mensen bieden aan een naaste die langdurige en intensieve zorg nodig heeft, bijvoorbeeld vanwege een chronische ziekte, een handicap of ouderdom. Het gaat om zorg waarvoor anders een professionele hulpverlener nodig was geweest.

Vrijwilligers en mantelzorgers zijn belangrijk

In de Wmo staat dat gemeenten het werk van vrijwilligers en mantelzorgers moeten ondersteunen.

Vrijwilligers zijn belangrijk. Zonder vrijwilligers zouden veel verenigingen en buurthuizen niet kunnen bestaan. En zonder de vrijwillige hulp van vrienden en burens zouden veel mensen met een beperking niet thuis kunnen blijven wonen. Mantelzorg gaat nog een stapje verder. Het is zorg die mensen bieden aan een naaste die langdurige en intensieve zorg nodig heeft, bijvoorbeeld door een chronische ziekte, een handicap of ouderdom. Het gaat om zorg waarvoor anders een professionele hulpverlener nodig was geweest.

Iedereen moet mee kunnen doen

In de Wmo staat dat iedereen moet kunnen meedoen in de samenleving. Gemeenten zijn daar verantwoordelijk voor. Een gemeente zorgt dat mensen met een beperking de voorzieningen, hulp en ondersteuning krijgen die ze nodig hebben.

Gemeente en inwoners werken samen

De gemeente kent de eigen inwoners beter dan de landelijke overheid. Ook weet de gemeente beter wat de inwoners nodig hebben. Daarom is de Wmo een taak van de gemeente.

Maar de gemeente maakt de plannen voor maatschappelijke ondersteuning niet alleen. Dat doet de gemeente samen met de inwoners. Dus ook met u! Want voor een goede uitvoering van de Wmo werken gemeente en inwoners samen.

Moe's tuin voor de hele buurt

Voorbeeld 1

Een aantal buurtbewoners in Delft wilde een moestuin beginnen. Het moest een gezamenlijke tuin worden voor de hele wijk. In de tuin zouden verschillende groepen mensen met verschillende nationaliteiten elkaar kunnen ontmoeten.

De buurtbewoners stapten met hun plan naar de gemeente. De gemeente Delft vond het een goed plan en gaf de bewoners een stuk grond voor hun moestuin.

De tuin in Delft is een succes. De bewoners voelen zich samen verantwoordelijk voor de moestuin. Iedereen helpt mee met het onderhoud. Moe's tuin is een echte ontmoetingplek geworden voor de hele buurt.

Negen taken voor uw gemeente

Door de Wmo wordt de gemeente verantwoordelijk voor de maatschappelijke ondersteuning van haar inwoners. De 'maatschappelijke ondersteuning' bestaat uit negen taken.

1 De leefbaarheid van de gemeente vergroten

De gemeente zorgt voor aantrekkelijke plekken in dorpen, wijken en buurten. En voor plekken waar mensen elkaar kunnen ontmoeten. Niet alleen voor ouderen, maar ook voor jongeren. Bijvoorbeeld een wijkcentrum, of een plek waar mensen kunnen sporten.

2 Jongeren en ouders ondersteunen

De gemeente probeert te voorkomen dat jongeren problemen krijgen en op het slechte pad raken. Daarnaast ondersteunt de gemeente ouders die hulp nodig hebben bij het opvoeden van hun kinderen.

3 Informatie en advies geven

De gemeente geeft alle inwoners informatie en advies over de hulp en ondersteuning die ze kunnen krijgen. Er is bijvoorbeeld een 'loket' waar mensen terecht kunnen voor informatie. Een loket kan een balie zijn in het gemeentehuis, maar ook een telefoonnummer of een website.

4 Ondersteunen van vrijwilligers en mantelzorgers

De gemeente ondersteunt het werk van vrijwilligers en mantelzorgers. Bijvoorbeeld door mantelzorgers met elkaar in contact te brengen en door vrijwilligers te trainen. Ook kan de gemeente helpen om tijdelijke ondersteuning te regelen als een mantelzorger ziek wordt of met vakantie wil.

De Arnhemse Uitdaging

Voorbeeld 2

In Arnhem werken bedrijven, vrijwilligers en maatschappelijke organisaties samen. Dat doen ze om de leefbaarheid van de buurten en wijken te vergroten. Deze samenwerking heet De Arnhemse Uitdaging.

Verenigingen en groepen inwoners leggen hun plan voor aan mensen uit Arnhemse bedrijven. Deze mensen bekijken samen bij welk bedrijf een plan het beste past. Vervolgens vragen zij of dat bedrijf geld, materialen of menskracht wil geven om het plan uit te voeren. Zo kregen verschillende buurthuizen computers of geld om sportmaterialen aan te schaffen.

Kijk voor meer informatie op www.arnhemseuitdaging.nl.

5 Zorgen dat mensen met een beperking mee kunnen doen

De gemeente zorgt dat mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking mee kunnen doen in de samenleving. Zo kan de gemeente de woonomgeving en de openbare ruimten toegankelijk maken voor mensen met een beperking.

6 Voorzieningen voor mensen met een beperking

Mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische beperking krijgen hulp en ondersteuning van de gemeente. Bijvoorbeeld doordat een woning wordt aangepast. Ook kan de gemeente zorgen voor vervoer, een rolstoel of hulp bij het doen van het huishouden.

7 Opvang voor mensen met problemen

De gemeente moet zorgen dat er opvang is voor mensen die door problemen tijdelijk niet meer thuis kunnen wonen. Bijvoorbeeld een opvanghuis voor vrouwen die te maken hebben met huiselijk geweld.

8 Openbare geestelijke gezondheidszorg

De gemeente zorgt er ook voor dat kwetsbare personen en mensen met psychische problemen begeleiding krijgen en geen ernstige overlast veroorzaken.

9 Zorg voor mensen met een verslaving

De gemeente zorgt er voor dat mensen met een verslaving goede hulp, opvang en begeleiding krijgen. De gemeente probeert ook te voorkomen dat verslaafden ernstige overlast veroorzaken.

Ouderen helpen elkaar

Voorbeeld 3

In Culemborg helpen 225 vrijwilligers ouderen en gehandicapten met vervoer, begeleiding naar de dokter, met klusjes in huis en tuin, de administratie. Ook luisteren ze naar mensen die hun verhaal kwijt willen. 'Stichting Samen Verder' wordt al bijna dertig jaar gerund door vrijwilligers.

Om alle activiteiten te financieren, zijn de vrijwilligers een eigen kringloopwinkel begonnen. Ze verkopen er tweedehands spullen en kleren, en van de opbrengst betalen ze hun kantoorkosten, de busjes en de projecten. De Kringloopwinkel loopt zó goed, dat de stichting er geld aan overhoudt. Dat geven ze aan een goed doel.

Stichting Samen Verder besteedt ook aandacht aan de vrijwilligers zelf. Het bestuur van de stichting bedankt de vrijwilligers bijvoorbeeld met een verjaardagscadeautje en een bloemetje bij een bijzondere gelegenheid.

Meepraten en meedenken over de Wmo

Inwoners krijgen een belangrijke rol bij de Wmo. Het is de bedoeling dat inwoners meedenken en meepraten over de plannen van de gemeente. Ook u kunt dat doen. Hieronder leest u hoe u dat doet.

Meepraten en meedenken

De gemeente moet een plan maken. In dat plan staat wat de gemeente de komende vier jaar gaat doen aan maatschappelijke ondersteuning. In het plan staat wat de gemeente wil bereiken en hoe ze dat gaat doen. In het plan staat ook hoe de gemeente ervoor gaat zorgen dat ze haar inwoners goed ondersteunt.

De gemeente luistert eerst naar de wensen van de inwoners. Daarna worden er pas plannen gemaakt. Ook vraagt de gemeente advies aan belangenorganisaties en cliëntenorganisaties. Dat staat in de Wmo.

Daarna legt de gemeente de plannen en de adviezen voor aan de gemeenteraad. Als de gemeenteraad het plan goedkeurt, kan de gemeente het uitvoeren.

En tot slot moet de gemeente ieder jaar bij de inwoners navragen of ze tevreden zijn over de uitvoering van de plannen.

Bewoners willen meer contact met elkaar

Voorbeeld 4

Een aantal jaren geleden bedacht de gemeente Moerdijk een plan om bewoners met elkaar in contact te brengen. De gemeente ontwikkelde samen met inwoners het *Scenario Moerdijk 2020*.

Veel bewoners denken mee bij het maken en uitvoeren van de dorpsplannen. Daardoor ontstaan steeds weer nieuwe ideeën. In de hele gemeente zijn de inwoners ook actief bezig met de leefbaarheid in de kleine kernen van de gemeente.

Een paar voorbeelden uit die dorpsplannen: als proef rijdt er in de kern Moerdijk nu een buurtbus. Er zijn ontmoetingsplekken voor de jeugd en er is een website voor jongeren uit de hele gemeente. Er zijn ook vrijwilligers gestart met jeugdwerk. Dat bestond daar al jaren niet meer. Nu zijn er steeds meer vrijwilligers die mee willen helpen.

Controleren

De inwoners kunnen controleren wat de gemeente doet. Ze kunnen bijvoorbeeld controleren wat de gemeente heeft gedaan om hulp in de huishouding zo goed mogelijk te organiseren. Of wat de gemeente heeft gedaan om bewoners te stimuleren om meer buurtactiviteiten te organiseren.

Inwoners kunnen de gemeente niet alleen controleren. Ze kunnen de gemeenteraad ook duidelijk maken dat ze niet tevreden zijn.

Een klacht of bezwaar indienen

Als u bij uw gemeente een verzoek heeft ingediend voor maatschappelijke ondersteuning, kan het gebeuren dat u het niet eens bent met de beslissing. De gemeente vindt bijvoorbeeld dat u niet in aanmerking komt voor individuele ondersteuning. Dan kunt u bij uw gemeente een klacht of bezwaar indienen.

Persoonsgebonden budget

Een bedrag dat u van de gemeente kunt krijgen om zelf ondersteuning of begeleiding in te kopen. Dit bedrag is in plaats van een individuele voorziening. Het voordeel is dat u zelf bepaalt bij wie u een voorziening koopt of wie u inhuurt voor hulp. Maar de gemeente stelt natuurlijk wel voorwaarden. Als u geld krijgt om een rolstoel te kopen, mag u er geen televisie van kopen. U moet aantonen dat u een rolstoel gekocht hebt. En als u geld krijgt voor hulp bij het huishouden, moet u laten zien dat u het salaris betaalt.

Wat verandert er voor u?

Op 1 januari 2007 wordt de Wmo ingevoerd. Vanaf dat moment is de gemeente verantwoordelijk voor alle voorzieningen en hulp die in deze wet zijn geregeld.

Maakt u nu gebruik van de Wvg?

Voorzieningen voor mensen met een beperking vallen tot 31 december 2006 onder de Wvg. Daarna vallen ze onder de Wmo.

De gemeente is op dit moment uw aanspreekpunt voor de Wvg. Dat is straks ook zo bij de Wmo. U krijgt van uw gemeente bericht als er voor u iets gaat veranderen.

Ontvangt u nu huishoudelijke verzorging via de AWBZ?

Huishoudelijke verzorging wordt tot 31 december 2006 vergoed uit de AWBZ. Daarna uit de Wmo. Vanaf dat moment regelt de gemeente de hulp bij het huishouden. U hoort van de gemeente en het zorgkantoor in uw regio wat er voor u gaat veranderen.

Wilt u kiezen voor een persoonsgebonden budget?

Door de komst van de Wmo kunt u straks kiezen voor een persoonsgebonden budget bij een individuele voorziening. Dat is een bedrag dat u van de gemeente kunt krijgen om zelf ondersteuning of begeleiding in te kopen.

Bent u vrijwilliger?

De Wmo is de eerste wet die opkomt voor vrijwilligers.

De gemeente is straks verplicht om het werk van vrijwilligers te ondersteunen. De gemeente mag zelf bepalen hoe ze dat doet. Uw gemeente kan u precies vertellen hoe zij vrijwilligerswerk ondersteunt.

Bent u mantelzorger?

De Wmo komt op voor mantelzorgers. Gemeenten moeten mantelzorgers ondersteunen. Bijvoorbeeld door de mantelzorgers informatie en advies te geven. Uw gemeente kan u precies vertellen op welke manier zij mantelzorg ondersteunt.

Heeft u een plan voor uw gemeente?

U heeft een plan om iets te gaan doen voor uw wijk of buurt. U wilt bijvoorbeeld een tuin aanleggen. Of een trapveldje voor jongeren. Of u wilt allochtone kinderen gaan voorlezen. Zulke plannen passen binnen de Wmo.

Praat met uw gemeente over uw plan. De kans is groot dat de gemeente uw plan ondersteunt. Zeker als u en andere vrijwilligers meewerken aan het plan.

Meer weten?

Informatie van uw gemeente over de Wmo

Neem contact op met uw gemeente als u vragen heeft over de Wmo. De gemeente kan u precies vertellen wat de Wmo voor u betekent. De gemeente houdt u op de hoogte over de invoering van de Wmo en haar plannen voor maatschappelijke ondersteuning. Bijvoorbeeld op de gemeentelijke pagina in het huis-aan-huisblad, op haar website of door het verspreiden van folders.

Algemene informatie over de Wmo

- **www.info-wmo.nl**

Website van het Ministerie van VWS met algemene informatie over de Wmo.

- **Postbus 51**

De medewerkers van Postbus 51 beantwoorden algemene vragen over de Wmo. Vragen over uw eigen situatie moet u aan uw gemeente stellen. Postbus 51 is bereikbaar op werkdagen van 9.00 uur tot 21.00 uur.

Telefoonnummer: 0800-8051 (gratis).

Uitgave

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Postadres

Postbus 20350
2500 EJ Den Haag

Bezoekadres

Parnassusplein 5
2511 VX Den Haag
Telefoon (070) 340 79 11

Informatie

Voor informatie en vragen
over bestellingen kunt u
terecht bij de medewerkers
van Postbus 51.

Zij zijn op werkdagen
bereikbaar van 9.00 tot
21.00 uur onder telefoon-
nummer 0800-8051 (gratis).

Internetadres

www.minvws.nl

September 2006